

Luutnantti Heikki Kunnaala panssarivaunu- ja panssariautojoukkueen johtajana

Luutnantti Heikki Kunnaala astui vapaaehtoisena varusmiespalvelukseen Talvisodan aikana 23.1.1940. Koulunkäynnin ohessa hän oli ollut Helsingissä mukana suojeluskuntatoiminnassa vuosina 1937 - 1939. Kunnaala palveli Hämeenlinnassa Panssarikoulutuskeskuksessa (myöhemmin Panssarikoulutuspataljoona) ja Varkaudessa. Kunnaala suoritti RUK:n kurssin 19.9.1940 - 31.1.1941. Kokelasajan jälkeen hän palveli ensin panssarivaunujoukkueen johtajana 2./Panssari-pataljoonassa ja sitten 7. Erillisen panssariautojoukkueen johtajana ja edelleen panssarivaunujoukkueen johtajana 5./II/Panssariprikaatissa. Maaliskuussa 1943 hänet komennettiin Varkauteen Panssarikoulutuskeskukseen, jossa hän palveli kouluttajan ja adjutantin tehtävissä. Kantakorttiin merkittyjä taistelupaikkoja olivat Aunus, Syväri ja Äänislinna.

Panssarivänrikki Heikki Kunnaala.

Tämä kirjoitus käsittelee luutnantti Heikki Kunnaalan toimintaa panssarijoukoissa. Lähteenä on käytetty sotapäiväkirjoja, kuvakokoelmaa ja asiakirjoja, jotka hänen poikansa Juha Kunnaala on ystävällisesti luovuttanut käyttöön. Suuret kiitokset hänelle. Kaikki kirjoituksessa esillä olevat valokuvat ovat peräisin Juha Kunnaalan kokoelmasta. Heikki Kunnaala oli Varkauden Reserviupseerikerho ry:n jäsen.

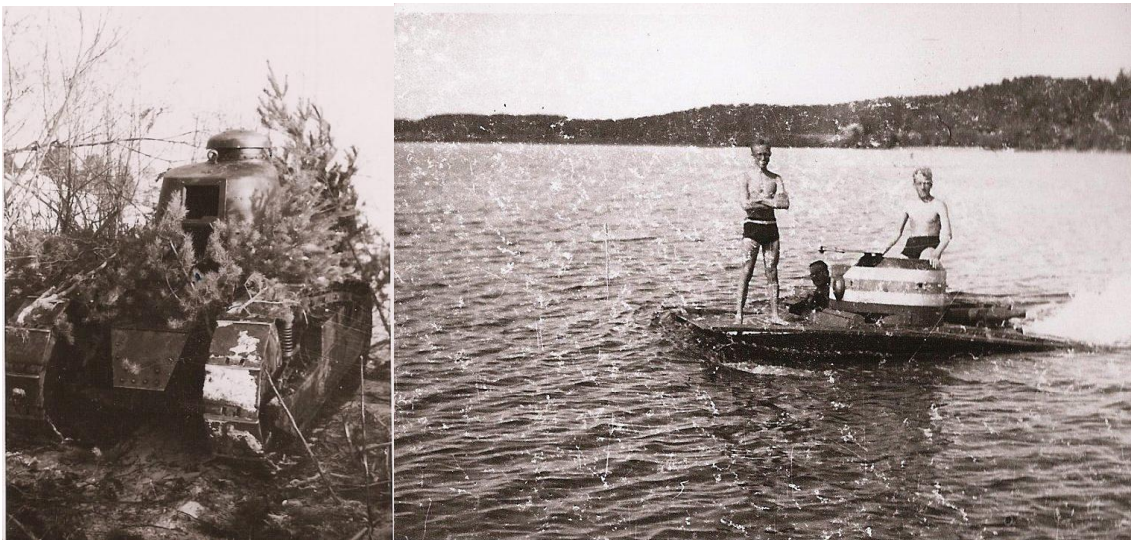
Ilmatorjuntasuojeluskunnassa

Heikki Kunnaala toimi koulunkäynnin ohessa Helsingin Ilmatorjunnan Suojeluskuntapatterissa. Koululaisista ja opiskelijoista muodostettua patteria johti Talvisodan aikana vänrikki Eino E Salmi, joka myöhemmin toimi Varkauden kaupungin johtajana. Koulutus oli kovaa, joidenkin mielestä tarpeettoman kovaa. Kunnaala on kirjannut albuminsa kuvat Pitäjänmäen "keskitysleiriltä" otetuiksi.

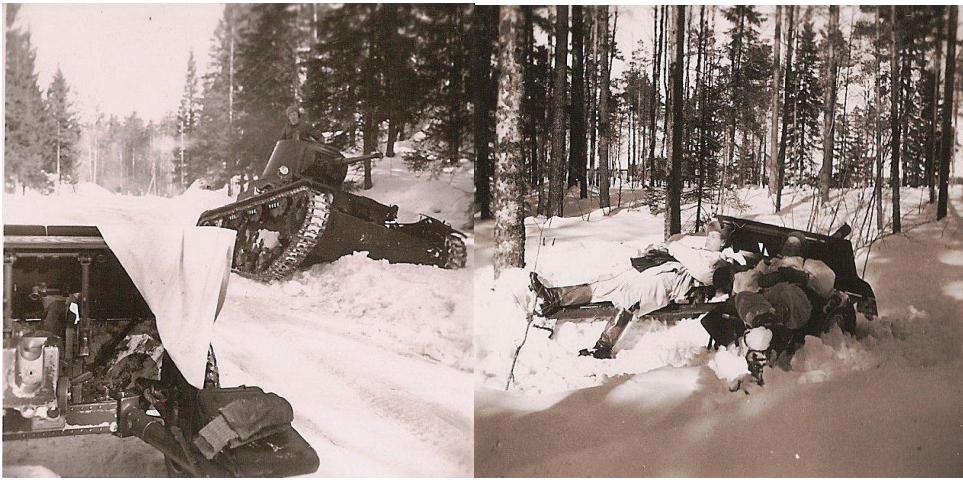

Pitäjänmäen Suojeluskunnan johtohenkilöstöä sekä kuvia suojeluskuntalaisten toiminnasta.

Varusmiespalveluksessa

Vaunukoulutus toteutettiin Renault-kalustolla. Vesistökoulutus järjestettiin Lehijärvellä. Vaunun torniin maalattiin valkoinen - sininen - valkoinen raidoitus. Musta hakaristitunnus otettiin käyttöön kesäkuussa 1941. Ilmavoimat olivat käyttäneet sinistä hakaristiiä jo vuodesta 1918 lähtien.

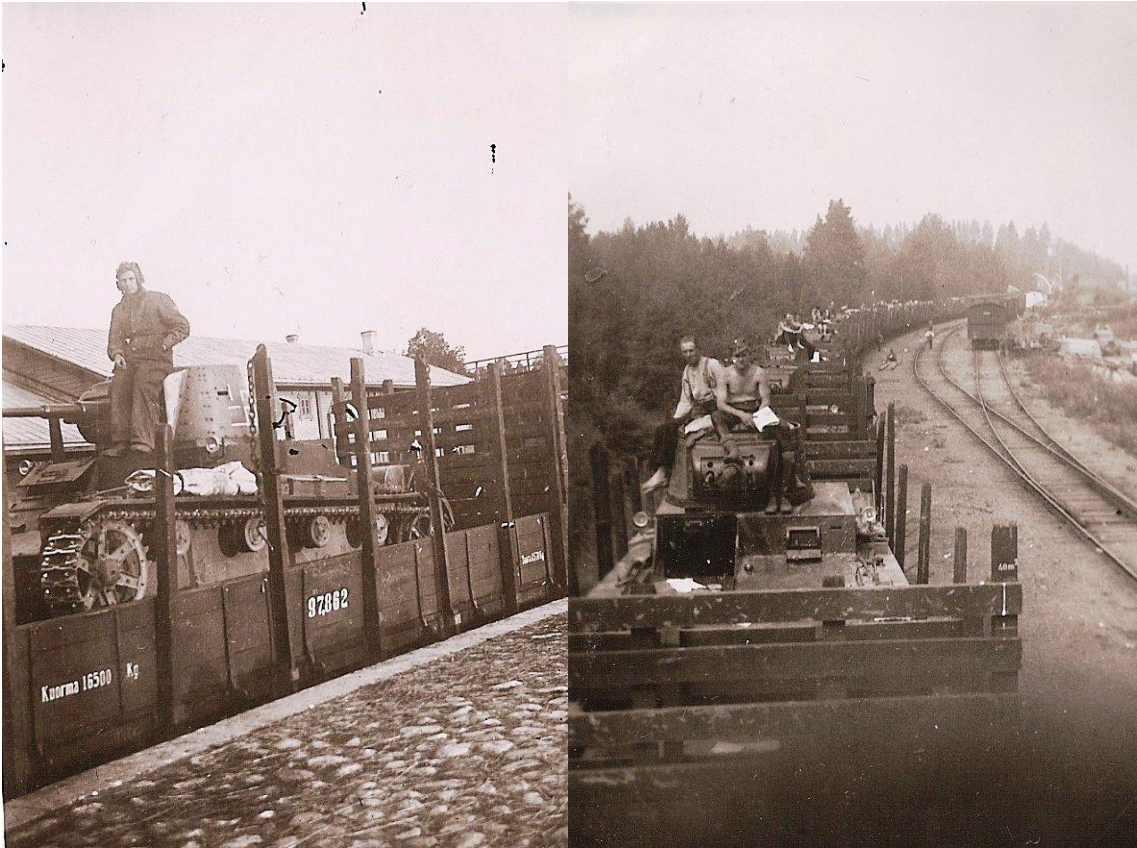
Reserviupseerikurssilla johtajakoulutus tapahtui talvisissa olosuhteissa Wickers-kalustolla. Panssarintorjuntaa harjoiteltiin 37 mm jalkaväkitykeillä. Välillä tykin miehistö piti taukoa paikalla.

Jatkosota alkaa

Panssaripataljoona kuului Jatkosodan alkaessa 1. Jääkäriprikaatin alaisuuteen. Pataljoonaan kuului tällöin kolme panssarikomppaniaa, Raskas panssarijoukkue ja Liekinheitinpanssarijoukkue. Jääkäriprikaati siirrettiin kesäkuun 23. päivänä 1941 Varkaus - Huutokoski alueelle, josta se valmistautui toimimaan idän suunnassa VII Armeijakunnan ja kaakon suunnassa II Armeijakunnan tukena. Prikaati siirrettiin Joensuun alueelle Panssaripataljoonan jäädessä paikoilleen. Heinäkuun 2. ja 3. päivänä pataljoona siirrettiin Lappeenrannan alueelle käytettäväksi Kannaksella IV Armeijakunnan vastuualueella. Heikki Kunnaala on muistellut oman yksikkönsä sijoituspaikaksi Nuijamaanjärven länsipuolisen alueen. Panssaripataljoona alistettiin Laatokan pohjoispuolella toimineelle VI Armeijakunnalle Tuulosjoen ylimenoa varten. Pataljoona siirrettiin kolmena rautatiekuljetuksena Värtsilään heinäkuun 25. päivänä klo 24.00 alkaen.

2./Panssaripataljoonan upseerit Jatkosodan alkaessa kesällä 1941. Vänrikki Heikki Kunnaala takarivissä kolmas vasemmalta. Keskellä istumassa komppanian päällikkö ratsumestari Yrjö Luntinen, joka haavoittui 22.9.1941 Latvassa vihollisen partion ampumasta luodista ja menehtyi kaksi päivää myöhemmin.

Keskitysmarssi heinäkuun alussa 1941 Lappeenrannan lähialueelle. Vasemmalla kersantti Kumpumäki vau-
nansa kanssa Hämeenlinnassa ja oikealla taukoa kuljetuksen aikana.

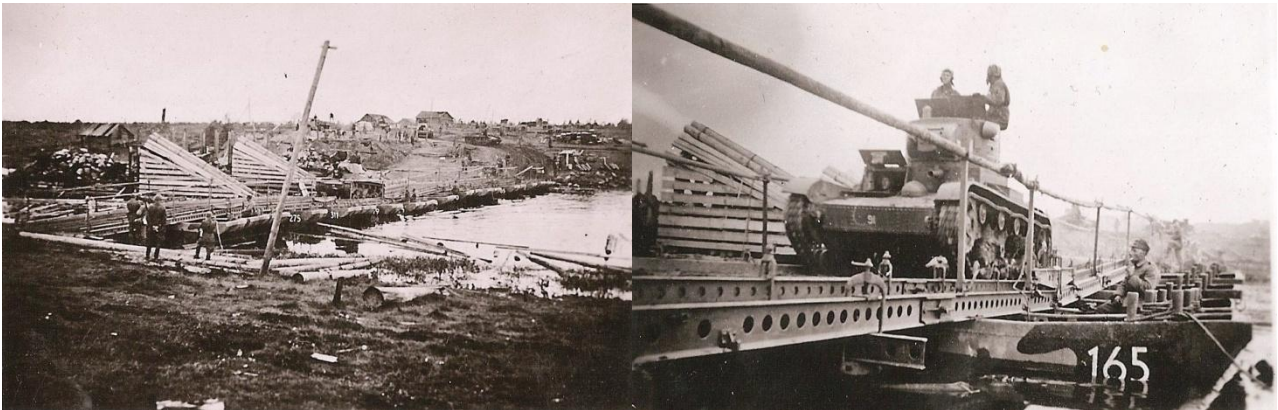
Keskittäminen Laatokan Karjalaan

Heinäkuun lopulla 1941 pataljoona siirrettiin junakuljetuksena Lappeenrannasta Värtsilän alueelle, josta
joukko siirtyi telaketjumarssina eteenpäin. Vasemmalla tauko marssin aikana ja oikealla tienviitta marssin
tavoitteessa Viteleessä.

Tuulosjoella

Panssaripataljoona sai tulikasteensa syyskuun 4. päivänä 1941 Tuulosjoella. Panssaripataljoonan 2. komppania kuului Taisteluosasto Häkkiseen, johon lisäksi kuuluivat Jääkäripataljoona 2, Panssarijääkäripataljoonan 6. komppania ja pioneerijoukkue Pioneeripataljoona 1:stä.

Tuulosjoki ylitettiin pioneerien rakentamaa ponttonisiltaa pitkin.

Petäjäselässä

23.9.1941 Osasto Laguksen hyökkäyskärki oli yöllä klo 2.30 saavuttanut Petäjäselän kylän, muutaman kymmenen kilometrin päässä Petroskoista etelään. "Panssarin historia"-teos kertoo tapahtumasta seuraavaa: "Klo 2.00 saavutettiin Petäjäselän reuna. Vihollinen oli sytyttänyt taloja tuleen, näiden loimujen valaistuksessa vänrikki Kunnaalan panssarijoukkue ajoi ensimmäisenä kylään jääkärikärjen seurattessa sitä. Kun joukkue kääntyi Äänislinnan tielle ja alkoi nousta kylän pohjoislaidalla olevalle harjulle, kohdistettiin siihen kiihkeä torjuntatuli. Valtavat leimahdukset värjivät tienoon ja osoittivat, että vastassa oli raskaampaakin aseistusta. Vänrikki Kunnaalan kärkipanssarivaunuun osui 50 metrin päästä ammuttu ilmatorjuntatykin ammus. Se oli kuitenkin herkkä, eikä mennyt panssarin läpi, vaan heitti johtopyörän ja kilpikonnan menemään sekä sytytti vaunun palamaan. Vaunun miehistöstä haavoittuivat vaikeasti alikersantti Rasi ja panssarimies Hurme. Vänrikki Kunnaala haavoittui lievemmin."

Heikki Kunnaala on kirjoittanut albumiinsa kuvateksteinä: 656:n matkanpää Petäjäselässä. Kumpumäki ja Kylärekola "todistajina". Tällä meitä ammuttiin 23.9.1941 klo 2.15. Vanjojen 75:n mm ilmatorjuntatykki.

Hyökkäystä jatkettiin syyskuun 24. päivänä 1941 kohti Deverjankaa. Siellä tuhottiin ainoa matkalla nähty Christie-panssarivaunu (neuvostoliittolainen T - 26).

Joukot etenemässä kohti Deverjankaa. Matkalla kohdattiin puna-armeijan T - 26-vaunu, joka ammuttiin palamaan.

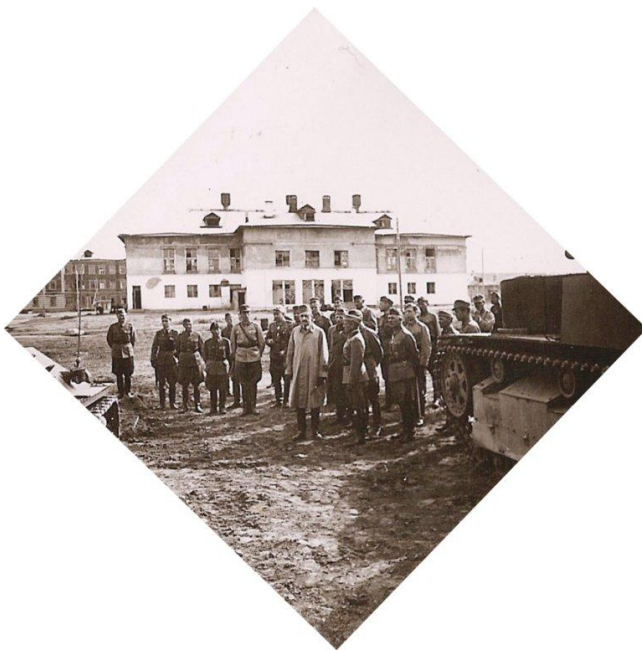
Äänislinna

Suomalaiset joukot ottivat Petroskoin (Äänislinna) haltuunsa lokakuun 1. päivänä 1941. Panssaripataljoonan hyökkäysvaihe päättyi kaupungin valtauksen. Vänrikki Heikki Kunnaala ikuistettiin Hakkapeliitta-lehden numero 41/1941 kansikuvaan. Kunnaala seisoo tornissa vasemmalla. Kansikuva otsikoitiin tekstillä "Läpi tulen ja savun Äänislinnaan".

Ylipäällikkö marsalkka Mannerheim kävi tarkastamassa Äänislinnassa Panssaridivisioonan. Seurueeseen kuuluivat kenraalit Walden, Airo ja Oesch. Panssaridivisioonasta oli paikalla Panssaridivisioonan komentaja kenraalimajuri Ruben Lagus, Panssariprikaatin komentaja everstiluutnantti Sven Björkman, majuri Rasi sekä komppanian päälliköt kapteenit Lumme ja Räsänen.

Ylipäällikkö marsalkka Mannerheim Äänislinnassa Ukonkasarmilla.

Panssaridivisioonan ja Panssariprikaatin johto kenraalimajuri Ruben Lagus ja everstiluutnantti Sven Björkman seuraamassa koulutusta.

7. Erillinen Panssariautojoukkue

Äänislinnan valtauksen jälkeen vänrikki Heikki Kunnaala komennettiin kahden panssarin kanssa Nurmoilaan, joka oli kylä Aunuksen kaupungin läheisyydessä. Sinne oli sijoitettu kenraalimajuri Paavo Talvelan komentaman VI Armeijakunnan esikunta. Komennus kesti vajaat puoli vuotta ja sen jälkeen osasto palasi takaisin Äänislinnaan. Kunnaala toimi tällöin 7. Erillisen panssariautojoukkueen johtajana.

7. Erillisen Panssariautojoukkueen miehiä Nurmoilassa talvella 1942.

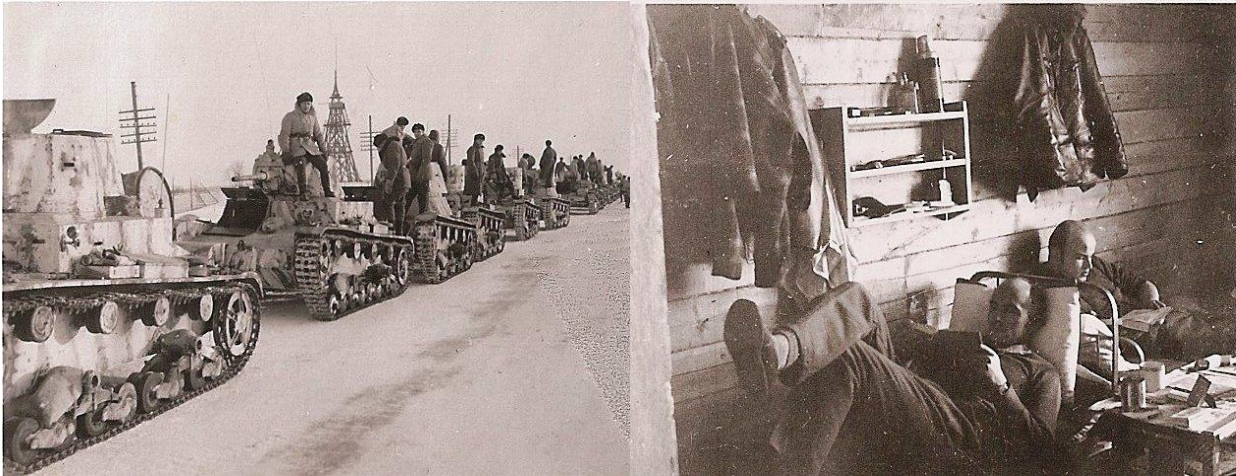
7. Erillinen Panssariautojoukkue taisteluvalmiina liikkeelle lähtöä varten.

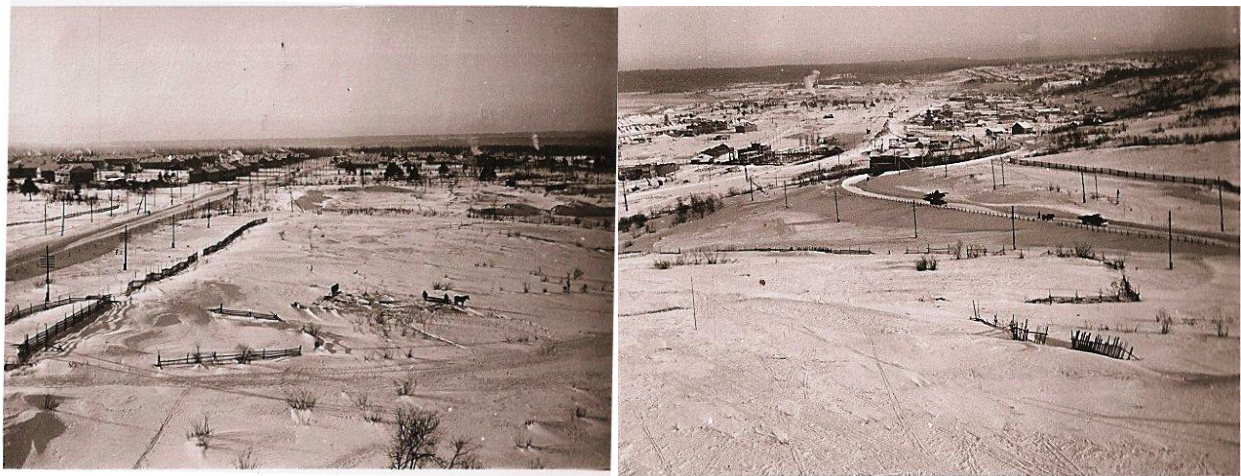
Joukkueen miehiä yhteiskuvassa Leninin patsaan juurella Aunuksen kaupungissa

Syväri

Helmikuussa 1942 Heikki Kunnaala siirrettiin 5./Panssariprikaatiin panssarivaunujoukkueen johtajaksi. Yksikkö siirtyi Syvärille, jossa se vietti joulun 1942. Keväällä 1943 yksikkö siirtyi takaisin Äänislinnaan.

Panssarikomppania telaketjumarssilla talvisissa olosuhteissa ja lukuhetki majoitustiloissa palveluksen lomassa.

Maisemakuvia "Suuren Virran" varrelta Syväriltä.

Panssarikoulutuskeskus

Vänrikki Heikki Kunnaala komennettiin maaliskuun 19. päivänä 1943 Panssarikoulutuskeskukseen Varkauteen koulutusupseerin tehtävään. Pääosan Varkauden ajasta Kunnaala toimi kuitenkin adjutanttin tehtävässä. Koulutuskeskuksen komennus kesti sodan päätymiseen ja kotiuttamiseen marraskuun 4. päivään 1944 saakka.

Puolustusvoimain ajokortti

PUOLUSTUSVOIMAIN AJOKORTTI
panssarivaunua varten

Pl. Min kaava Tekn. 868 P. 12. 43. 20.000. RS

N:o 22

TUNTOMERKIT:
Pituus 173 sm
Paino 67 kg
Silmien väri Sin, harmaa
Tuntolev. n:o 1076394

LEIMA
9383

Tämän ajokortin haltija,
Ltn. Heikki Antero Kunnaala
Arvo ja täydellinen nimi

joka palvelee 9383 yksikössä,
oikeutetaan kuljettamaan puolustusvoimain moottoripyörä sekä T-26

Maastossa 30 8 1944
Komentaja Oim Unto
Kapteeni Oim Unto
Ajokortin haltija Oim Unto
Varusmies V. Uusimäki
Varusmies V. Uusimäki

Haltijan omakätinen nimikirjoitus

Lutnantti Heikki Kunnaalan koulutus oikeutti kuljettamaan Puolustusvoimien T - 26 tyypin panssarivaunua.

Sotilaspassin sivu, Palvelus ylimääräiseen palvelukseen kutsuttuna ja sodan aikana

10

20. Palvelus ylimäär. palvelukseen kutsuttuna ja sodan aikana:

Saapunut 23/1 1942. P. E. m. Antero?
(j.k.os.)
Siirrot ja komennukset: 25.2.42 5.4/
P. E. m. 5.3.43 I/P. B. m.
19.3.43 P. Keskukseen, 22.4.43 P. Koul. P.
4.11.44 M. s. p. E. m. kotiutettiin
Osanotto taisteluihin: -

Ylennykset: Lutnantti 31.5.43
Yl. p. 12.
Kunniamerkit: -

Tehtävä sodan aikana: Varusmies
johtaja, sotil. radjo-
tantti, koul. upseeri

Vapautettu 04/11 1944 P. DE. m
Kirj. n. 12.03/11/509.m. - 27.10.44.
(syv)
Palvelusaika v. kk. päivää
Huomautuksia: At
Erik. koul. var. joukk. joht.

maas kuun 4 päivänä 19 44.

Oim Unto
O. Horte
Alk. p. m. m.
P. Korpi m. m.
Alk. p. m. m.

HELSINGIN PIIRI
HELSINGIN PIIRI
HELSINGIN PIIRI

Sotilaspassin sivu; Lutnantti Heikki Kunnaalan palvelus liikekannalle pannuissa joukoissa 23.1.1942 - 4.11.1944. Palvelusaikaa kertyi kaksi vuotta, yhdeksän kuukautta ja 11 päivää. Varusmiespalveluksen aikaiset tiedot on kirjattu passiin erikseen, palvelusaika oli kaksi vuotta eli 730 vuorokautta.

Lähteet:

Heikki Kunnaalan muistiinpanot

Juha Kunnaalan kuvakokoelma ja asiakirjat

Kirjoittaja Ossi Pirhonen, Varkauden Reserviupseerikerho Ry